

ZAGREB U XVII. st., bakrorez iz djela J. W. Valvasora *Die Ehre des Herzogthums Krain* (1689)

točne uz kuriju na Kaptolu 18), niskih, zatvorenih, gotovo kubičnih masa, koje su građene zajedno sa zidovima oko Kaptola za obranu od Turaka. Fortifikacijska arhitektura s obilježjima rane renesansne faze došla je do izražaja u visokoj vrsnoći i velikom opsegu biskupske tvrđe oko zagrebačke katedrale koja se gradila 1512–20. Ta najstarija i najveća tvrđava u *II* Europi u tlocrtu je renesansni kaštel sa simetrično raspoređenim kulama (šest kula kružna presjeka, dvije pravokutnog). Gradnju su vodili vrsni majstori, među kojima se ističu Talijani Michele i Antonio (možda M. Sanmicheli i A. da Sangallo ml.).

Unutrašnjost katedrale bila je obogaćena renesansnim umjetninama od kojih su se očuvala samo neke: triptih »Raspeće« (sada na oltaru u sakristiji), djelo mladoga A. Dürera o. 1495. i oltarna slika »Raspeće« Gian Francesca da Tolmezza iz 1505; fragmenti nadgrobne ploče biskupa L.

Baratina (1510) I. Duknovića (sada u Hrv. povijesnom muzeju); crkv. klupe, rad slikara i kipara Petra iz Firence i stolara Nikole 1520; iluminirani misali Kálmáncsehi-Osvaldov, Jurja Topuskoga i dr.; biskupski štap biskupa Baratina i Zagrebački misal koji je on dao tiskati u Veneciji 1509.

Od stambenih je zgrada poznata samo kurija na Kaptolu 7, građena 1543–71, koja u četverokutnoj prostoriji u prizemlju pokazuje renesansna obilježja. Nakon zastoja zbog ratova s Turcima u drugoj pol. XVI. st., kasna renesansa obilježuje stambene i javne zgrade podizane u XVII. st. Godinom 1627. i grbom porodice Napuly-Ztrezoy označen je renesansni portal kvadratnoga tipa jednokatnice na Kaptolu 4. Srodan je tomu portalu, premda znatno većih dimenzija, stariji portal nekadašnjega isusovačkog samostana na Jezuitskom trgu 4 (danas Muzejski prostor). Taj veliki samostanski kompleks, što ga je gradio 1641–54. udomaćeni tal. graditelj

MARKOV TRG 1846, djelo J. J. Strohbergera. Muzej grada Zagreba

